

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาระดับสัมพันธภาพกับครอบครัว การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ความวิตกกังวลของผู้สูงอายุ และทดสอบอำนาจในการทำนายของปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพกับครอบครัว การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่อความวิตกกังวลของผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลในหอผู้ป่วยอายุรกรรมของโรงพยาบาลตัวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลทุ่งสง โรงพยาบาลปากพนัง โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชฉวาง โรงพยาบาลลานสกา และโรงพยาบาลจุฬาภรณ์ จำนวน 240 ราย ซึ่งเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน คือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย แบบสอบถามสัมพันธภาพกับครอบครัว แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และแบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญ ผ่านความเห็นชอบด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ผลการทดสอบความเที่ยงด้วยของสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ของแบบประเมินสัมพันธภาพกับครอบครัว และแบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญเท่ากับ 0.83 และ 0.86 ตามลำดับ สำหรับแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันมีค่าความเที่ยงโดยวิธีการสังเกตโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย (interrater reliability) เท่ากับ 0.90

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2549 โดยแจกแบบสอบถามให้ตอบ ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้ ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยอ่านแบบสอบถามให้ฟัง และให้กลุ่มตัวอย่างตอบโดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้บันทึกคำตอบ ทำการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างด้วยวาจา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51.70 มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 12.90 มีความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 85.80 มีสัมพันธภาพกับครอบครัวอยู่ในระดับดี ร้อยละ 66.30 มีการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยระดับรุนแรงมาก และร้อยละ 90.80 มีความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอยู่ในระดับที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเล็กน้อย

2. ผลการทดสอบในสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยกำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พบว่าสัมพันธภาพกับครอบครัว การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย และความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของระดับความวิตกกังวลได้ร้อยละ 21 ($R^2 = 0.21$) โดยสัมพันธภาพกับครอบครัว และความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีอิทธิพลทางลบ ขณะที่การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยมีอิทธิพลทางบวกกับความวิตกกังวล โดยสัมพันธภาพกับครอบครัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของความวิตกกังวลได้ดีที่สุด ($\beta = -.38$) ส่วนเพศ รายได้ การได้รับยากลุ่มกล่อมประสาทไม่สามารถทำนายระดับความวิตกกังวลของผู้สูงอายุในโรงพยาบาลได้

ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะความวิตกกังวลขณะเผชิญของผู้สูงอายุขณะที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ประเมินปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลได้แก่สัมพันธภาพกับครอบครัว การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย และความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าใช้เวลาไม่นานในการประเมินประมาณ 20 นาที

2. ส่งเสริม สนับสนุนสัมพันธภาพกับครอบครัวของผู้ป่วยสูงอายุและญาติ โดยพยาบาลควรเข้าไปส่งเสริมสัมพันธภาพของผู้สูงอายุกับครอบครัว และควรส่งเสริมให้บุตรหลาน สมาชิกในครอบครัวให้การดูแล หรือมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุขณะที่พักรักษาในโรงพยาบาลตั้งแต่ระยะเริ่มแรกที่เข้าพักรักษาในหอผู้ป่วย เพื่อเป็นการส่งเสริมเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับครอบครัว โดยมีพยาบาลคอยดูแลให้กำลังใจทั้งผู้ป่วยสูงอายุและญาติอย่างใกล้ชิด เนื่องจากในการศึกษารุ่นนี้สัมพันธภาพกับครอบครัวเป็นปัจจัยที่ลดความวิตกกังวลได้ดีที่สุดที่ช่วยลดความวิตกกังวลของผู้สูงอายุ

3. ทีมสุขภาพควรประเมินการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย แผนการรักษาของแพทย์เป็นระยะๆ แก่ผู้ป่วยสูงอายุ เนื่องจากการให้ข้อมูลที่ดี จะช่วยให้ผู้ป่วยสูงอายุรับรู้ที่ถูกต้องไม่เกินความเป็นจริงและสามารถลดความวิตกกังวลได้

4. แม้ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันจะมีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลน้อย แต่ควรส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเชิงทดลองเพื่อทดสอบวิธีการสร้างเสริมสัมพันธภาพกับครอบครัวและการลดความวิตกกังวลของผู้สูงอายุขณะพักรักษาในโรงพยาบาลเช่น ผลของดนตรี การผ่อนคลาย การมีส่วนร่วมของญาติต่อความวิตกกังวล ผลของการให้คำปรึกษา ผลของโปรแกรมสัมพันธภาพต่อสัมพันธภาพระหว่างผู้สูงอายุและครอบครัว

2. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลของผู้สูงอายุทั้งแบบแฝง และขณะเผชิญหลังจากผู้สูงอายุจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล เพื่อวางแผนให้การพยาบาลและให้การช่วยเหลือส่งต่อไปยังหน่วยพยาบาลปฐมภูมิได้อย่างเหมาะสม